

IRAN

Irans studentrörelse kunde inte tystas

På kvällen före Studenternas Dag i Iran, 7 december, var redan ett 80-tal studenter gripna. Många av dem var kända aktivister inom studentrörelsen. Inte ens deras familjer fick veta var de befann sig eller får kontakt med dem. Men ingenting hindrade mobiliseringen av studenterna under deras dag.

Regimen i Iran hade dessutom förbjudit varje form av medierapportering från dagens händelser, och stängde av mobil- och internetförbindelser i storstädernas centrala delar. Säkerhetsåtgärderna var enorma och skulle sprida skräck och sätta stopp för demonstrationerna på Studentdagen, som genomförs för att hedra de tre studenter som mördades 1953.

Den dagen har, också under shahens tid, präglats av vänsterrörelsens protester och demonstrationer inom universiteten. Regimen har även försökt att "kidnappa" dagen, anordna sina egna möten och mobilisera sina anhängare.

Förutom massarresteringarna hindrade de även många studenter som tycktes vara organisatörer från att komma in på universiteten i storstäderna under dagen, säger en av redaktörerna på nättidningen *Khyaban* (Gatan) som ges ut av unga iranska studenter.

Enligt *Khyabans* källor har studentrörelsen blivit så pass stark att den inte tystades för att de flesta aktivisterna var frånvarande.

Det som präglar rörelsen nu är att den inte är hierarkisk och inte beroende av enskilda personer. Dessutom har studenter i allmänhet blivit "politiskt medvetna" och är inte beroende av organisatörer för att mobiliseras. En manlig student berättade för *Khyaban* att han varnade en tjejstudent att vara försiktig och inte ställa sig längst fram i demonstrationståget: "Du får stryk, fly...". Hon svarade: "Det är de som ska fly, jag ska skrämma dem, jag tar stryk men ger mig inte..."

Motstånd och seger

Rapporter från demonstrationerna nådde Sverige vid 11-tiden. De första klippene visade hundratals beväpnade milismedlemmar med mopeder på väg till Teherans Universitet. Sedan kom bilder som folk tog i smyg från sina fönster el-

Ned med diktatorn" hängs på Teherans universitets grind.

ler... Det fanns enligt rapporter från Teheran också tusentals civilpoliser på stan, även i bussarna, så folk vågade inte ta filmer med sina mobiltelefoner. Trots allt kom ett antal videoklipp ut, och ögonvittnens berättelser kom fram genom telefonsamtal, innan studenterna förklarade att dagen var "en seger mot regimen som gjorde allt för att stoppa revolten".

Polisen omringade universiteten i storstäderna för att hindra studenterna att förena sig med de tusentals människorna på gatan utanför. Men i några fall, bland annat i Teherans kända "Polytekniska Högskola", som har en välkänd historia av uppror bakom sig, slog studenterna sönder portarna och gick ut på gatorna med paroller som "Ned med diktatorn". Det som präglade dagen mer än tidigare månader av protester, var att allt fler vågade ropa: "Ned med Khamenei", alltså den högsta religiösa ledaren.

Stödet var stort

Tiotusentals människor befann sig ute på gatorna i Teheran måndagen 7 december. Enligt ögonvittnen gick folk i mindre grupper, runt universiteten och ropade slagord. Polis och milis slog till, sköt med tårgas och grep människor. Bussar fylldes av arresterade och for bort. Bloggen för arbetaraktivister på bilfabriken "Iran Khodro" skrev dagen efter studentdagen att många arbetarfamiljer som deltog i demonstrationerna arresterades på Teherans gator.

Även på tisdag 8 december, tog hundratals milisgrupper sig in bland annat på Teherans Universitetet och attackerade studenterna.

Utomlands, bland annat i Stockholm och Göteborg, anordnades samtidigt flera demonstrationer och manifestationer till stöd för studenterna i Iran.

Sholeh Irani

sholeh@internationalen.se

Gatubilder från Teheran, 7 december 2009. De första två bilderna är publicerade av regimen nyhetsbyrå för att visa "oroligheterna och våldsamenheten på gatorna".